

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Кафедра української літератури і компаративістики

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Історія української літератури і літературної критики:

Українська література і літературна критика

другої половини ХІХ століття»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 035 ФІЛОЛОГІЯ
СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ 035.01 УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА: УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА
ОСВІТНІЙ РІВЕНЬ: ПЕРШИЙ (БАКАЛАВРСЬКИЙ)

Інститут філології

(назва інституту, факультету, відділення)

2017

Історія української літератури і літературної критики: Українська література і літературна критика другої половини XIX століття. Робоча програма навчальної дисципліни для студентів спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.01 Українська мова і література освітньої програми Українська мова і література освітнього рівня перший (бакалаврський). – К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2017. – 45 с.

Укладач: Хамедова О.А., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури і компаративістики.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української літератури і компаративістики

Протокол від «30» серпня 2017 року № 1

Завідувач кафедри української літератури і компаративістики

_____ (О.О. Бровко)

“ _____ ” _____ 2017 року

Структура програми типова

Години відповідають робочому навчальному плану

Заступник директора Інституту філології

_____ (Заяць Л.І.)

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.	5
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис предмета навчальної дисципліни	7
II. Тематичний план навчальної дисципліни.	8
III. Програма	
<i>Змістовий модуль I.</i>	9
<i>Змістовий модуль II.</i>	11
<i>Змістовий модуль III.</i>	11
IV. Навчально-методична карта дисципліни.	14
V. Плани семінарських занять.	15
VI. Завдання для самостійної роботи.	29
VII. Тематика курсових робіт.....	31
VIII. Система поточного та підсумкового контролю.	33
IX. Методи навчання.	34
X. Методичне забезпечення курсу.	35
XI. Рекомендована література	
Основна.....	35
Додаткова.....	36

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Історія української літератури і літературної критики (друга половина XIX століття)» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою української літератури і компаративістики на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану для цієї спеціальності денної форми навчання.

Робоча навчальна програма визначає обсяг знань, який повинні опанувати студенти відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Історія української літератури і літературної критики (друга половина XIX століття)», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Курс «Історія української літератури і літературної критики (друга половина XIX століття)» покликаний ознайомити студентів з історико-літературним процесом в Україні кінця XIX століття, сформувати знання про українську літературну класику, творчість видатних письменників і критиків даного періоду, навчити аналізувати художній твір в цілому й окремі його компоненти.

Мета – сформувати професійні (літературознавчі) компетенції у студентів-філологів з урахуванням сучасного стану науки про літературу.

Завданнями курсу є :

- подати відомості про історичні умови розвитку української літератури кінця XIX століття;
- сформувати уявлення про основні тенденції розвитку української літератури в контексті національної та світової культур даного періоду;
- виробити і закріпити навички літературознавчого аналізу художніх творів кінця XIX століття, виходячи із сучасних вимог до методики аналізу.

Місце курсу в системі літературознавчих, лінгвістичних, філософських, психологічних та інших дисциплін.

Міжпредметні зв'язки. Курс «Історія української літератури і літературної критики» спирається на курси «Теорія літератури», «Історія української культури», «Історія України», використовує поняття філософії, культурології, естетики, психології.

Вимоги до знань студентів

Прогнозованим результатом вивчення курсу є такі знання:

- основних етапів розвитку української літератури даного періоду з урахуванням історико-культурних особливостей, естетичних засад XIX століття.
- провідних тенденцій розвитку літературної критики другої половини XIX століття;
- літературних напрямів, течій, стилів, угруповань, шкіл другої половини - кінця XIX століття;
- тематики, жанрів, індивідуального стилю творчості визначних письменників окресленого періоду.

Під час семінарських занять, самостійної роботи студенти ***набувають відповідні уміння та навички.***

Вимоги до умінь і навичок студентів.

Студент повинен вміти:

- виконувати цілісний літературознавчий аналіз художніх творів у цілому й окремих його компонентів;
- визначати основні риси індивідуального стилю письменника;
- аналізувати художній твір у контексті літературного процесу;
- оцінювати творчість письменника з естетичних засад.

Студент повинен володіти навичками

- літературознавчого аналізу художнього твору;
- визначення основних рис певного літературного стилю та індивідуального стилю письменника.

У результаті вивчення дисципліни у студента будуть сформовані **професійні літературознавчі і культурологічні компетенції.**

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 120 год., із них 34 год. – лекції, 38 год. – семінарські заняття, 6 год. – модульні контрольні роботи, самостійна робота – 12 год. семестровий контроль - 30 год.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: літературний процес, літературний стиль, художня творчість.

Курс:	Напрямок, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>4 кредити</i> Змістові модулі: <i>3 модулі</i> Загальний обсяг дисципліни (години): <i>120 години</i> Тижневих годин: <i>4 години</i>	035 Філологія 035.01 Українська мова і література перший (бакалаврський).	Нормативна Рік підготовки: 2. Семестр: 3. Аудиторні заняття: 72 години, з них Лекції (теоретична підготовка): 34 годин Семінарські заняття: 38 годин Самостійна робота: 12 годин ПМК: 6 год.

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семінарських	Самостійна робота	Підсумковий модульний контроль	
Змістовий модуль I. Українська література і критика 1860-х років									
1.	Суспільно-політичні та культурні передумови розвитку української літератури другої половини XIX століття.	8	8	4		4			
2.	Марко Вовчок.	5	4	2		2	1		
3.	Анатоль Свидницький	5	4	2		2	1		
4.	Олекса Стороженко.	4	4	2		2			
5.	Юрій Федькович.	4	4	2		2			
6.	Леонід Глібов	4	4	2		2			
7.	С. Руданський	4	4	2		2			
	Модульна контрольна робота № 1	2						2	
	Разом	36	32	16		16	2	2	
Змістовий модуль II. Українська література і критика 1870-1890-х років									
8.	Іван Нечуй-Левицький.	8	6	2		4	2		
9.	Панас Мирний.	6	4	2		2	2		
10.	Олена Пчілка.	6	4	2		2	2		
11.	Борис Грінченко.	4	4	2		2			
12.	Поезія останньої третини XIX ст. (П.Грабовський, І.Манжура, Я.Щоголів).	4	4	2		2			
13.	Іван Франко	8	6	2		4	2		
	Модульна контрольна робота № 2	2						2	
	Разом	38	28	12		16	8	2	
Змістовий модуль III. Український театр і драматургія останньої третини XIX ст.									
14	М.Старицький.	6	4	2		2	2		
15	М.Кропивницький,	4	4	2		2			
16	І.Карпенко-Карий	4	4	2		2			
	Модульна контрольна робота № 3	2						2	
	Разом	16	12	6		6	2	2	
	Семестровий контроль	30						30	
Разом за навчальним планом		120	72	34		38	12	36	

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.

Українська література і критика 1860-х років

Лекція 1. Суспільно-політичні та культурні передумови розвитку української літератури другої половини XIX століття (2 год.)

Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперій. Активізація громадського та просвітительського руху у 1860-х років. Народництво, поняття «народницький реалізм». Поява «народовців», «українофілів», «хлопоманів» та ін. Діяльність «Старої Київської громади». «Просвіта» як масова культурницька організація в Україні: історія розвитку. Наукове товариство імені Т.Шевченка, його фольклористична, літературознавча і видавнича діяльність. «Братство тарасівців» як таємна політична організація, її значення для розвитку української культури. Репресії, цензурні утиски і переслідування українського слова в Російській імперії. Валуєвський циркуляр та Емський указ.

Література: 1,2,3,4,49,50,54

Семінар 1. Українська література в історичному контексті другої половини XIX століття (2 год.).

Лекція 2. Літературні дискусії, полеміки 1870-1880-х років (2 год.)

Літературна дискусія 1873-1878 рр.: основні учасники, проблеми, здобутки. М.Драгоманов та його думки про культурну, політичну своєрідність українського народу. Літературно-критичні оцінки дослідника. І.Нечуй-Левицький про розвиток української літератури в умовах бездержавності. І.Франко, його концепція «наукового реалізму». І.Білик про завдання письменника і читача. В.Барвінський про шляхи розвитку української літератури. Полеміка М.Драгоманова з Б.Грінченком («Листи на Наддніпрянську Україну», «Листи з України Наддніпрянської»). Наслідки літературних дискусій.

Література: 1,2,3,4,54

Семінар 2. Літературна дискусія 1873-1878 років

Лекція 3. Марко Вовчок (2 год.)

Життєвий і творчий шлях. Історія написання збірки «Народні оповідання», художнє втілення теми жіночої долі в умовах кріпаччини. Суб'єктивна манера викладу. Повісті «Інститутка» та «Игрушечка»: порівняльний аналіз. Повість «Три долі»: специфіка жанру, фольклорні джерела, наративна модель. Жанр літературної казки у доробку письменниці. Фольклорні джерела повістей-казок «Кармелюк» і «Дев'ять братів і десята сестриця Галя». Російськомовна і франкомовна творчість письменниці.

Література: 22,24,25,27,37

Семінар 3. Повість «Три долі» Марка Вовчка як перша психологічна повість в українській літературі (2 год.).

Лекція 4. Анатоль Свидницький (2 год.).

Життєвий і творчий шлях, його фольклористична й етнографічна діяльність. Тематична своєрідність малої прози. Новаторство соціально-психологічного роману «Люборацькі», жанрова своєрідність, актуальність його проблематики.

Семінар 3. «Люборацькі» - перший соціально-психологічний роман в українській літературі.

Лекція 5. Олекса Стороженко (2 год.)

Життєвий і творчий шлях. Фольклорна й етнографічна основа оповідань. Авторська інтерпретація народних гумористичних мотивів. Історико-легендарні оповідання про Запорозьку Січ і козацтво. Образ оповідача у творах О.Стороженка. Історія написання і видання повісті «Марко Проклятий», ідейно-тематичний зміст. Дискусії літературознавців про жанрову специфіку твору.

Література: 12,23,24

Семінар 4. Повість О. Стороженка «Марко Проклятий»

Лекція 6. Юрій Федькович (2 год.)

Життєвий і творчий шлях. Романтичні балади поета. Вплив Т.Шевченка на ранню поезію. Тема рекрутчини у поемах «Новобранчик», «Дезертир». Образи народних ватажків-оборонців у творах «Лук'ян Кобилиця», «Добуш». Риси романтизму, сентименталізму, етнографічно-побутового реалізму у прозі Ю.Федьковича («Люба-згуба», «Сафат Зінич», «Побратим», «Три як рідні брати» та ін.).

Література: 19,51

Семінар 5. Художня проза Юрія Федьковича

Лекція 7. Поезія Леоніда Глібова (2 год.).

Біографія, періодизація творчості. Загальна характеристика двох періодів творчості. Традиції і новаторство байок Л.Глібова. Основні мотиви й образи лірики Л.Глібова. Жанрова своєрідність поезії для дітей Л.Глібова. Творча співпраця з дитячим журналом «Дзвінок».

Семінар 6. Байки Л.Глібова (2 год.).

Лекція 8. Творчість С.Руданського (2 год.).

Біографічні відомості, періодизація творчості С.Руданського. Ранні балади («небилиці»). Жанрово-стильова і тематична своєрідність гуморесок («співомовок»). Жанр історичної поеми у творчості С.Руданського. Перекладацька діяльність автора.

Література: 7,17, 31, 33

Семінар 7. Творчість С.Руданського (2 год.).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Українська література і критика 1870-1890-х років

Лекція 9. Іван Нечуй-Левицький (2 год.).

Життєвий і творчий шлях. Тема солдатчини в ранній повісті «Дві московки». Панорамне зображення українського життя у реалістичній прозі письменника («Микола Джеря», «Кайдашева сім'я», «Старосвітські батюшки і матушки»). Сатира і гумор в оповіданнях «Афонський пройдисвіт», «Баба Палажка і баба Параска». Романи «Хмари» та «Над Чорним морем» І.Нечуя-Левицького: «київський» та «одеський» тексти письменника. Новий тип героя в романах з життя інтелігенції. Історичні романи «Князь Єремія Вишневецький» та «Гетьман Іван Виговський»: достовірність і вимисел.

Література: 18,13,10,34

Семінар 9-10. Романи «Хмари» та «Над Чорним морем» І.Нечуя-Левицького (4 год.).

Лекція 10. Панас Мирний (2 год.).

Біографічні відомості. Традиційна тема і суб'єктивна манера викладу в оповіданні «Лихий попутав». Новаторство теми чиновницького життя у ранній повісті «П'яниця». Проблема вибору української інтелігенції у повісті «Лихі люди». Жанрова своєрідність малої прози Панаса Мирного (цикл оповідань «Родина Бородаїв», «Морозенко», «Лови», «Казка про Правду та Кривду»). Роман «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»: історія написання, творча співпраця Панаса Мирного з Іваном Біликом, сюжетно-композиційні особливості, проблематика. Система персонажів і засоби індивідуалізації образів. Роман «Повія»: історія написання та видання твору. Композиція твору, проблематика, образ Христі, засоби характеротворення, функції пейзажів і сновидінь.

Література: 31,52,53

Семінар 11. Новаторство роману «Повія» Панаса Мирного (2 год.)

Лекція 11. Олена Пчілка(2 год.)

Творча, видавнича і громадська діяльність Олени Пчілки. Поетична збірка «Думки-мережанки». Новий тип героїні у поемі «Козачка Олена». Тематика, наративні, художні особливості малої прози Олени Пчілки («Чад», «Біла кицька», «Артишоки» та ін.). Повість «Товаришки»: феміністична та народницька ідеї. Жанрове розмаїття творчості для дітей. Твори Олени Пчілки в шкільному вивченні.

Література: 1,2,3,4, 53,54

Семінар 12. Повість Олени Пчілки «Товаришки»: ідейні акценти (2 год.)

Лекція 12. Борис Грінченко (2 год.)

Основні етапи життя. Загальна характеристика педагогічної, наукової і громадської діяльності. Жанрова і художня своєрідність поезії. Тематика малої прози Б.Грінченка. Оповідання про життя селян («Без хліба», «Непокірний», «Хата»), перших шахтарів («Панько», «Батько та дочка»). Психологізм оповідань про дітей («Дзвоник», «Ксеня», «Украла» та ін.) Проблематика повістей «Сонячний промінь», «На розпутьті», «Серед темної ночі», «Під тихими вербами».

Література: 1,2,3,4, 26,29

Семінар 13. Художня проза Бориса Грінченка (2 год.)

Лекція 13. Поезія 1870-1890-х років (2 год.)

Традиції романтизму в поезії Я.Щоголіва. Соціальні мотиви в поезіях. Пейзажна та релігійна лірика. Історична тематика поезії. Жанрово-стильова своєрідність творчості І.Манжури. Провідні мотиви та ідеї поезії П.Грабовського. Патріотична лірика. Твори про роль митця в суспільстві.

Література: 1,20,28

Семінар 14. Поезія 1870-1890-х років.

Лекція 14. Іван Франко: життєвий і творчий шлях.

Біографічні відомості. Еволюція світогляду поета. Поезія І. Франка. Тематична і композиційна своєрідність композиції збірки «З вершин і низин». Історія написання збірки «Зів'яле листя», містифікації автора. Вплив модернізму на творчість поета. Загальна характеристика збірок «Мій Ізмарagd», «Із днів журби», «Давнє і нове», «Із літ моєї молодості», «Excelsior». Поєми.

Різноманітність тематики, жанрів прози. Модерністські тенденції у повісті «Пережесні стежки». Автобіографізм оповідань про дітей і школу («У кузні», «Грицева шкільна наука», «Малий Мирон», «Оловець» та ін.). Сатиричні твори.

Драматургія письменника. Соціально-психологічна драма «Украдене щастя».

Літературно-критична діяльність І.Франка. Аналіз праць «Література, її завдання і найважливіші ціхи», «Слово про критику», «Із секретів поетичної творчості». Переклади І.Франка, його фольклористична діяльність.

Література: 3,5,11,35,36,38,39,40,41,42,43

Семінар 15. Поет Іван Франко: реаліст чи модерніст? (2 год.)

Семінар 16. Художня проза І.Франка (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

Український театр і драматургія останньої третини XIX ст.

Лекція 15. Михайло Старицький (2 год.)

М.Старицький: біографія і творчість. Поезія. Жанрова своєрідність драматичних творів М.Старицького. Специфіка конфлікту драми «Не судилось». Авторська інтерпретація легенди про Марусю Чурай у драмі «Ой, не ходи, Грицю, та й на

вечорниці». Новаторська тема життя артистів в драмі «Талан». Драма на історичну тему «Оборона Буші». Романтичні образи головних героїв.

Література: 8,9,14, 15,16,21

Семінар 17. Драма М.Старицького «Талан» (2 год.)

Лекція 16. Марко Кропивницький.

Марко Кропивницький в українському театральному житті кінця XIX століття. Традиції етнографічно-побутового реалізму в творах М.Кропивницького («Дай серцю волю, заведе в неволю», «Доки сонце зійде, роса очі виїсть» та ін.). Новий тип героя (буржуа-«скоробагачка») в драмі «Глитай, або ж Павук».

Література: 8,9,14, 15,16,21

Семінар 18. Творчість М.Кропивницького (2 год.)

Лекція 17. Іван Карпенко-Карий.

І.Карпенко-Карий: життєвий і творчий шлях. Специфіка конфлікту, типологія персонажів у комедіях «Сто тисяч», «Хазяїн». Проблематика комедії «Мартин Боруля». Історичні та фольклорні джерела трагедії «Сава Чалий», ідейно-тематичний зміст.

Література: 8,9,14, 15,16,21

Семінар 19. Трагедія «Сава Чалий» І.Карпенка-Карого (2 год.)

ІV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ»

Разом: 120 год., з них лекційних – 34 год., семінарські заняття – 38 год., підсумковий модульний контроль – 6 год., самостійна робота – 12 год., сем.контроль – 30 год.

Тиждень	I-11	III - VI						VII- VIII-	IX-XIV						XV-XVII			
Модулі	Змістовий модуль I								Змістовий модуль II						Змістовий модуль III			
Назва модуля	Українська література 1850-1860-х років								Українська література і критика 1870-1890-х років						Український театр і драматургія другої половини XIX ст.			
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Теми лекцій	Суспільно-політичні та літературні передумови розвитку української літератури другої половини XIX століття	Літературні дискусії, елементами 1870-1890х рр.	Марко Вовчок.	А.Свидницький	О.Стороженка.	Юрій Федькович.	Л.Глібов	С.Руданський	І.Нечуй-Левицький	Панас Мирний .	Олена Пчілка	Борис Грінченко	Поетизм 1870-х рр.	Іван Франко	М.Старицький	М.Кропивницький	І.Карпенко-Карий	
Теми семінарських занять	Українська література в історичному контексті другої половини XIX ст.	Літературна дискусія 1873-1874	Повість «Три долі» Марка Вовчка -10 б.	«Лоборацькі» - повість А.Свидницького - 10 б.	Повість «Марко Вовчок» - 10 б.	Художня проза Ю.Федьковича-10 б.	Творчість Л.Глібова-10 б.	Творчість С.Руданського-10 б.	Романи «Хмари» та «Над Чорним морем» - 10 б.	Новаторство роману «Повія» Панаса Мирного - 10 б.	Повість Олени Пчілки - 10 б.	Художня проза Б.Грінченка – 10 б.	Франко- модерніст - 10 б.	Художня проза І.Франка - 10 б.	Драма М.Старицького «Талани» - 10 б.	Драматургія М.Кропивницького -10 б.	Трагедія «Сава Чалий» І.Карпенка-Карого -10 б.	
Самостійна робота			5 б.	5 б.					5 б.	5 б.	5 б.		5б.		5 б.			
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)								Модульна контрольна робота 2 (25 балів)						Модульна контрольна робота 3 (25 балів)			
Іспит (40 балів)																		

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль І.

Українська література 1860-х років

Семінар № 1

Українська література в історичному контексті другої половини ХІХ століття

1. Історико-культурні умови розвитку української літератури: загальний огляд.
2. Активізація громадських рухів у Наддніпрянській і Західній Україні наприкінці 1850 – поч. 1860-х років. «Хлопомани», «народовці», «москвофіли» та ін. Культурно-просвітній рух (громади, «Руська бесіда», «Просвіта»).
3. Валуєвський циркуляр. Емський указ. Причини й наслідки репресій української культури.
4. Розвиток преси в Україні другої половини ХІХ ст. в умовах цензурних заборон. Провідні періодичні видання. Журнал «Основа» та його значення для української літератури.

СРС для роботи у групах

Створити агітаційний відео-, аудіоролик про українську літературу другої половини ХІХ століття. Ролик має містити інформацію про історичні умови розвитку, про репресії української літератури (Валуєвський циркуляр, Емський указ), про ключові постаті літературного процесу даного періоду.

Література

1. Література 60-90-х років // Історія української літератури ХІХ ст. У двох книгах. Кн. 2. За ред. М.Жулинського. – К., 2006. – С. 6-37.
2. Література 40-60-х років // Історія української літератури ХІХ століття: У 3 кн. Кн. 2. За ред. М.Яценка. – К., 2001. – С. 3- 30.
3. Кордон М.В. Культура України в ХІХ – на поч. ХХ ст. // Кордон М.В. Українська та зарубіжна культура. – К., 2005. – С. 378-416.
4. Єфремов С. Історія українського письменства. – К., 1995 (Розділи Х, ХІ, ХІІ).
5. Огієнко І. Українська культура. – К., 1991. – С. 205-264.
6. Субтельний О. Під імперською владою // Субтельний О. Україна: історія. – К., 1992. – С.183-295.
7. Франко І. Із історії «москвофільського» письменства в Галичині // Франко І. Зібр. праць: У 50-т. – Т.31. – С.458-480.
8. Шкандрій М. Державний дискурс гегемонії, 1861-1917 рр. // Шкандрій М. В обіймах імперії. Російська і українська літератури новітньої доби. – К., 2004. – С.247-255

Семінар № 2

Літературна дискусія 1873-1878 років

1. М.Драгоманов про походження української літератури, україно-російські літературні зв'язки, огляд нової української літератури.
2. Основні засади народницького (критичного) реалізму в статті «Сьогочасне літературне прямовання» І.Нечуя-Левицького.
3. І.Франко про тенденції розвитку української і європейської літератури. «Науковий реалізм».
4. В.Барвінський і О.Кониський про шляхи розвитку української літератури.
5. І.Білик про завдання української літератури, взаємини письменника і читача.

Література

1. Драгоманов М. Література російська, великоруська, українська і галицька / М.Драгоманов // Історія української літературної критики та літературознавства. Хрестоматія : У 3-х кн. / [упор. П.М. Федченко]. – К.: Либідь, 1998. Кн.2. – К., 1998. – С.29-47
2. Білик І. Перегляд літературних новин / І.Білик // Історія української літературної критики та літературознавства. Хрестоматія : У 3-х кн. / [упор. П.М. Федченко]. – К.: Либідь, 1998. Кн.2. – К., 1998. – С.21-26
3. Барвінський В. Слівце до опізнання / В.Барвінський // Історія української літературної критики та літературознавства. Хрестоматія : У 3-х кн. / [упор. П.М. Федченко]. – К.: Либідь, 1998. Кн.2. – К., 1998. – С. 177-180.
4. Нечуй-Левицький І. Сьогочасне літературне прямовання / І.Нечуй-Левицький // Історія української літературної критики та літературознавства. Хрестоматія : У 3-х кн. / [упор. П.М. Федченко]. – К.: Либідь, 1998. Кн.2. – К., 1998. – С. 212-222.
5. Франко І. Література, її завдання і найважливіші ціхи / І.Франко // Історія української літературної критики та літературознавства. Хрестоматія : У 3-х кн. / [упор. П.М. Федченко]. – К.: Либідь, 1998. Кн.2. – К., 1998. – С.77-85.

СРС для роботи у групах

Поділитися на групи, кожна з груп має презентувати позицію одного учасника літературної дискусії (М.Драгоманова, І.Нечуя-Левицького, І.Франка, В.Барвінського, І.Білика) Необхідно заздалегідь скласти тези за статтями зі списку літератури. Організувати дискусію між учасниками (можна у вигляді ток-шоу), при цьому мають бути обговорені наступні питання:

1. Історія виникнення і розвитку української літератури
2. Стилї літератури і ставлення учасника до реалізму.
3. Оцінки учасниками поточного літературного процесу, їхні думки про своїх сучасників.

Семінар № 3

Повість «Три долі» Марка Вовчка як перша психологічна повість в українській літературі

1. Фольклорна основа повісті. Баладні мотиви.
2. Персонажна сфера повісті: любовний «багатокутник».
3. Особливості нарації. Тип наратора.
4. Гендерна проблематика твору.

СРС

для роботи у групах

1. Пропонується «осучаснити» повість «Три долі» Марка Вовчка. Подумайте, якою могла б бути доля героїв у наш час? Створіть власні сюжетні лінії героїв, дотримуючись авторських принципів сюжетобудови і характеротворення. Завдання готується у письмовій формі.

Література

1. Брандис Є. Марко Вовчок. – М., 1968.
2. Грицай М. Марко Вовчок. Творчий шлях. – К., 1983.
3. Єфремов С. Історія українського письменства. – К., 1995. – С. 404- 407.
4. Зеров М. Українське письменство XIX ст.: XL. Марко Вовчок. XLI. Марко Вовчок. XLII. Критика про Марка Вовчка // Зеров М. Твори: В 2-т. – Т. 2. – К., 1990 – С. 224-235.
5. Крутікова Н. Сторінки творчого життя: Марко Вовчок в житті і праці. – К., 1965.
6. Лобач-Жученко Б. Про Марка Вовчка: сторінки до біографії письменниці. – К.: Дніпро, 1979. – 310 с.
7. Нахлік Є. Українська романтична проза 20-60-х рр. XIX ст.. – К., 1988. – С. 143-167, 228-252.
8. Недзвідський А. Марко Вовчок. Семінарій. – К., 1981.
9. Три долі: Марко Вовчок в українській, російській та французькій літературі / Упор. В.Агеєва. – К., 2002.
10. Франко І. Марія Маркович. Посмертна згадка // Франко І. твори: В 50 т. – К., 1982. –Т.37. – С.276-279.

Семінар № 4

«Люборацькі» - перший соціально-психологічний роман української літератури

1. Історія написання і видання твору.
2. Жанрова своєрідність. Об'єктивна форма викладу в романі.
3. Сюжетно-композиційні особливості роману. Проблематика.

4. Характеристика персонажів. Засоби образотворення.

Література

1. Данюк Н.А. Проблема української жінки (на матеріалі роману А.Свидницького “Люборацькі”) // Слово і час. – 1999. – №11. – С.14-16.
2. Данюк Н.А. Про художню інтерпретацію теми села і міста у романі А.Свидницького “Люборацькі” // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2001. – №3. – С.205-207.
3. Данюк Н.А. Проблема “пращурів і нащадків” у романі Анатолія Свидницького “Люборацькі” // Українська мова та література. – 1999. – № 4. – С.12.
4. Данюк Н.А. Творчість Анатолія Свидницького у розвитку суспільно-політичної та літературної думки України другої половини ХІХ ст. // Автореф. дис... к.філол.н. – К., 2004. – 17 с.
5. Єфремов С. Історія українського письменства. – К., 1995. – С. 419-421.
6. Жук Н. Анатолій Свидницький. Літературний портрет. – К., 1987. – 150 с.
7. Зеров М. Анатоль Свидницький, його постать і твори // Зеров М. Твори: У 2 т. – Т. 2. – К., 1990. – С. 323- 358.
8. Сиваченко М. Літературознавчі і фольклористичні розвідки. – К., 1974.
9. Хропко П. Анатолій Свидницький // Свидницький А. Роман. Оповідання. Нариси. – К., 1985.
10. Франко І. Анатоль Патрикійович Свидницький // Франко І. Твори: У 50 т. – Т. 27. – К., 1980.
11. Шкандрій М. Денаціоналізація як трагедія: «Люборацькі» Анатолія Свидницького // Шкандрій М. В обіймах імперії: Російська і українська література новітньої доби. – К., 2004. – С. 236-246.

Індивідуальне завдання

- ❖ Випишіть 2-3 цитати з роману «Люборацькі» А.Свидницького, які б ілюстрували наступну думку М.Зерова: *«Автор «Люборацьких» займає якусь середню позицію між оповідачами – «об’єктивістами» та «суб’єктивістами». Його мова, безперечно, ще має характер усного «сказа». Фрази короткі, і кожна з них розпадається на кілька невеличких груп, по два-три слова, об’єднаних інтонаційно. Всі повороти фрази немов умотивовані рухом асоціацій уявного оповідача. Але кому зложено в уста цю розповідь?..Свидницький ні під кого не підробляє свого оповідача, нікому в уста його не вкладає. Він пише так, як би сам при нагоді розповів історію вигаданого героя невеличкому гурткові своїх миргородських*

знайомих... У цій розповідній манері, не завдаючи собі зайвих труднощів з шуканням книжно-описових конструкцій, він подає і портрет, і пейзаж».

Семінар № 5

Повість О. Стороженка «Марко Проклятий»

1. Джерела повісті «Марко Проклятий».
2. Жанрові особливості твору «Марко Проклятий», дискусії літературознавців.
3. Авторська інтерпретація «мандрівного» сюжету. Засоби творення образу Марка.
4. Пригодницьтво та фантастика у повісті.

СРС

завдання для роботи у групах

- ❖ Поділитися на групи по 2 студенти. Кожна група має написати фанфік за мотивами повісті О.Стороженка «Марко Проклятий».

Література

1. Балущок В. Архаїчні витоки образу Марка Проклятого // Слово і час. – 1996. – № 11-12. – С.73-76.
2. Зеров М. Олекса Стороженко // Зеров М. Твори: У 2-х тт. – Т.2. – К.,1990. – С.219-224.
3. Єфремов С. Історія українського письменства. – К.,1995. – С.402-403
4. Історія української літератури: У 8-ми тт. –Т.3. – К.,1968. – С.367-372.
5. Історія української літератури XIX ст.: У 3-х кн. – Кн. 2 / за ред. Яценка М. – К.,1996. – С.199-203.
6. Міщук Р.Українська оповідна проза 50-60-х рр. XIX ст. – К., 1978.- С.90-98, С.227-232.
7. Нахлік Є. Українська романтична проза 20-60-х рр. XIX ст. – К., 1988. – С.137-142.
8. Пойда О. Роман „Марко Проклятий” // Слово і час. – 1995. – №11-12. – С.23-27.
9. Хропко П. О.Стороженко і його літературна спадщина // Стороженко Ол. Марко Проклятий. Повість. Оповідання. – К.,1989. – С.5-20
10. Хропко П. Творчість О.Стороженка в контексті української прози і літературно- критичної думки // Радянське літературознавство. – 1988. – № 9. – С.15-23

Семінар № 6

Художня проза Юрія Федьковича

1. Романтичний пафос, буковинський колорит повісті Ю.Федьковича «Люба-згуба».
2. Риси сентименталізму у творі Ю.Федьковича «Три як рідні брати».
3. Стильова своєрідність, наративна структура оповідань «Сафат Зінич», «Побратим»). Образ оповідача у творах.

СРС

для роботи у групах

- ❖ Створити бук-трейлер до творів (за вибором) «Люба- згуба», «Три як рідні брати» та ін.

Література

1. Бондар М. Юрій Федькович // Історія української літератури ХІХ ст. за ред. М.Жулинського. У 3 кн., 1996. – Кн.2.
2. Гуць Г. Юрій Федькович і західноєвропейська література. – К., 1985.
3. Євшан М. Юрій Федькович в світлі нових матеріалів // Микола Євшан. Критика. Літературознавство. Естетика. – К., 1998.
4. Єфремов С. Історія українського письменства. – К., 1995. – С.449-453
5. Загайко П. Вивчення творчості Юрія Федьковича. – К., 1981.
6. Лесин В. Юрій Федькович: до 150 річчя від дня народження. – К., 1984.
7. Пазяк М. Юрій Федькович і народна творчість. – К., 1974.
8. Франко І. Осип-Юрій Федькович // Франко І. Твори: в 50 т. – к., 1980. – Т.27
9. Шалата М. Юрій Федькович. Життєвий і творчий шлях. –К., 1984.
10. Павличко Д. Поет лицарської гідності і правди // Літературна Україна. – 1984. – 19 серпня.

Семінар № 7

Творчість Л.Глібова

1. Жанрова своєрідність байок Л.Глібова. Зв'язок його творів із українською байкарською традицією і байками І.Крилова.

2. Байки Л.Глібова 40-60-х років XIX століття: опрацювання фабул І.Крилова, трансформація їх у площину національної дійсності.
3. Байки другого періоду творчості: проблематика, ідейний зміст, стильова своєрідність.
4. Лірика Л.Глібова: мотиви й образи, елегійно-романсовий характер, спорідненість з народним мелосом.

Література

1. Бондар М. Леонід Глібов: негативи, позитиви, маски // Слово і час. – 1997. – № 4. – С. 52-61.
2. Гушинець О. «Правдива перлина української лірики»: Аналіз поезії Л.Глібова «Журба» у 8-му класі // Українська мова та література. – 2001. – 4 (212), січ. – С.8.
3. Деркач Б. Леонід Глібов. Життя і творчість. – К., 1982.
4. Деркач Б. Крилов і розвиток жанру байки в українській дожовтневій літературі. – К., 1977.
5. Колесник П. Творчість Леоніда Глібова // Глібов Леонід. Твори: У 2 т. – К., 1974.
6. Мовчун А. Леонід Глібов та його твори у шкільному читанні // Дивослово. – 2000. – № 2. – С.44-50.
7. Сиваченко М., Деко О. Леонід Глібов. Дослідження. Матеріали. – К., 1969.
8. Степанишина Ю. Розвиток українського байкопису: (Від Г.Сковороди до Л.Глібова) // Українська література в загальноосвітній школі. – 2000. – № 3. – С.55-62.
9. Ходанич Л. Феномен Леоніда Глібова // Українська література в загальноосвітній школі. – 2002. – №1. – С.48-50.
10. Хропко П. Національна основа творчості Леоніда Глібова: До 175-річчя від дня народження // Дивослово. – 2002. – № 3. – С.55-58.

СРС

- ❖ Підготувати інсценізацію байки (за вибором) Л.Глібова.

Семінар № 8

Творчість С.Руданського

План:

1. Співомовки: тематична і жанрова своєрідність.
2. Образ оповідача. Засоби гумору і сатири у співомовках.
3. Народнопісенна традиція у ліриці С.Руданського.
4. Мотив неволі України у віршах поета. Ліричний герой інтимної поезії С.Руданського.

СРС для роботи у групах

- ❖ З'ясувати прийоми творення українського національного характеру у співомовках С.Руданського, проілюструвати їх прикладами з тексту.

Література

1. Єфремов С. Історія українського письменства. – К., 1995. – С. 415-419.
2. Герасименко В. Степан Руданський. Життя і творчість. – К., 1985
3. Гончарук М. Народний поет // Руданський С. Співомовки. – К., 1988.
4. Колесник П. Степан Руданський. Літературний портрет. – К., 1971.
5. Сиваченко М. Студії над гуморесками Степана Руданського. – К., 1995. – 448 с.
6. Франко І. До студій над С.Руданським // Франко І. Твори: в 50 т. – К., 1980. – Т.28. – С.219-222.
7. Франко І. Студії над Степаном Руданським. «Ні зле, ні добре». // Франко І. Твори: в 50 т. – К., 1980. – Т.28. – С.299-304
8. Цеков Ю. Степан Руданський. Нарис життя і творчості. – К., 1983.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Семінар № 9-10

Романи «Хмари» та «Над Чорним морем» І.Нечуя-Левицького

1. Урбаністична тематика творів І.Нечуя-Левицького.
2. Художнє відтворення життя Києва і київських міщан другої половини XIX століття у романі «Хмари».
3. «Одеський текст» І.Нечуя-Левицького: новаторство, специфіка художнього втілення.
4. Міські локуси, маркери у творах.
5. Проблематика романів. Новий тип героя.

СРС

завдання для роботи у групах

- Перша група. Створити ілюстрації до конкретних фрагментів твору «Хмари» (міські пейзажі) зі старих фотографій, малюнків Києва. Подати цитатний матеріал разом з ілюстраціями у вигляді презентації, колажу тощо.
- Друга група. Створити ілюстрації до конкретних фрагментів твору «Над Чорним морем» (міські пейзажі) зі старих фотографій, малюнків Одеси. Подати цитатний матеріал разом з ілюстраціями у вигляді презентації, колажу тощо.
- Третя група. Знайти фотографії, світлини київських міщан останньої третини XIX століття (студентів і викладачів Київської духовної академії, Київського університету св. Володимира, вихованок Київського інститут шляхетних дівчат, купців, ремісників, заможних міщан), які б могли стати портретами героїв роману «Хмари». Подати цитатний матеріал разом з ілюстраціями у вигляді презентації, колажу тощо.
- Четверта група. Знайти фотографії, світлини одеських міщан останньої третини XIX століття (вчителів гімназій, училищ, чиновників, учительок жіночих гімназій, купців, ремісників, відпочивальників), які б могли стати портретами героїв роману «Над Чорним морем». Подати цитатний матеріал разом з ілюстраціями у вигляді презентації, колажу тощо.

Література

1. Зборовська Н. Український світ у творчості Нечуя-Левицького: гендерний підхід // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2000. – № 5. – С. 54-64.
2. Зінченко Н. Повість "Хмари" І.Нечуя-Левицького на уроках позакласного читання // Українська література в загальноосвітній школі. – 2003. – № 4. – С.29-33.
3. Іванченко Р. Іван Нечуй-Левицький. Нарис життя і творчості. – К., 1980.
4. Крутікова Н. Є. Творчість І. С. Нечуя-Левицького: (статті та матеріали). – К. : Вид-во АН УРСР, 1961. - 248 с.
5. Панченко В. Дві повісті Івана Нечуя-Левицького: "Хмари", "Кайдашева сім'я" // Дивослово. – 2003 . – № 8. – С.10-15.
6. Приходько І. Тема України і національної зради у творчості І.Нечуя-Левицького // Дивослово. – 2001. – №3. – С. 48-54.
7. Сметанська М.І. Проблема духовного визволення жінки у прозі І.Нечуя-Левицького // Українська мова і література в школі. – 1985. – № 12. – С.10-15.
8. Хропко П. П. Романи І. Нечуя-Левицького з життя інтелігенції // Українська мова та література в школі. – 1988 . – №11. – С.3-10.

Семінар № 11

Новаторство роману «Повія» Панаса Мирного

1. Історія створення і видання роману «Повія».
2. Специфіка жанру твору.
3. Новаторство тематики: топоси проституції і міста.
4. Система персонажів роману «Повія». Образ Христі, засоби характеротворення.

СРС для роботи у групах

Створити бук-трейлер до роману «Повія» Панаса Мирного.

Література

1. Грицай М. Панас Мирний: Нарис життя і творчості. – К. : Дніпро, 1986. – 192 с.
2. Гончар О.Т. Перший симфоніст української прози // Мирний П. Повія. - К., 1988. – С.5-17.
3. Ковдя С.А. Новаторство Панаса Мирного у створенні системи персонажів // Українська література в загальноосвітній школі. – 2003. – № 5. – С.8-10.
4. Майдан О. Психологічні спостереження Панаса Мирного в жанрі роману // Слово і час. – 1999. – №10. – С.28-32.
5. Михальчук О. Об'єктивний тип романного мислення: (Роман "Хіба ревуть воли, як ясла повні?)" // Слово і час. – 1994. – № 4-5. – С.22-26.
6. Пивоваров М. П. Панас Мирний: життєвий і творчий шлях. – К. : Дніпро, 1965. – 328 с.
7. Свідер П. Хто ж він, Чіпка Вареник? // Українська література в загальноосвітній школі. – 2000. – №5. – С. 16-18.
8. Федоренко Т. Згублене життя: (До композиційного вивчення роману "Повія" Панаса Мирного) // Українська література в загальноосвітній школі. – 2003. – № 4. – С.34-37.
9. Черкаський В. Вивчення творчості Панаса Мирного: Посібник для вчителів. – К., 1982.
10. Шевченко З. Панас Мирний: спроба сучасного прочитання життєвого і творчого шляху письменника // Дивослово. – 2001. – №12. – С.45-48.
11. Шемчук В. Панас Мирний : Відоме й невідоме; Передм. М. Степаненка. – Полтава: Рік, 1999. – 54 с.

Семінар № 12

Повість Олени Пчілки «Товаришки»: ідейні акценти.

5. Новаторство тематики твору.
6. Персонажна сфера повісті: особливості характеротворення. Образи Люби Калиновської і Раїси Брагової.
7. Феміністична ідея у повісті.
8. Національна ідея твору.

СРС

Завдання для роботи у групах

Підготувати рольову гру «Ток-шоу «Дуель: Люба Калиновська проти Раїси Брагової», використовуючи цитатний матеріал твору.

Література

1. Вишневська Н.О. Олена Пчілка / Н. О. Вишневська // Пчілка Олена. Твори. – К. : Дніпро, 1988. – С. 5-26.
2. Вітренко Р. Жінка з роду Драгоманових / Р. Вітренко // Дивослово. – 1994. – № 9. – С.62-63.
3. Диба А. І нарекла себе Оленою Пчілкою / А. Диба // Літературна Україна. – 1999. – 24 червня. – С. 38
4. Дрофань Л. Світло добра і любові (до 140-річчя з дня народження Олени Пчілки) / Л. Дрофань // Українська мова і література в школі. – 1989. – № 6. – С. 74-76.
5. Дрофань Л. Олена Пчілка: спроба осмислення творчого доробку письменниці / Л. Дрофань // Українська мова і література в школі. – 1990. - № 10. – С.83 - 87.
6. Камінчук О. Олена Пчілка: аспекти творчої діяльності / О.Камінчук // Слово і Час. – 1999. – №6. – С. 12-18.
7. Пчілка Олена. Твори / [упоряд., автор передмови і прим. Н. О. Вишневська]. – К.: Дніпро, 1988. – 583 с.
8. Пчілка Олена. Твори / [вступ. ст. Є. С. Шабліовського, О. Ф. Ставицького]. – К.: Дніпро, 1971. – 463 с.
9. Пчілка Олена. Годі, діточки, вам спать! Вірші, оповідання, казки, фольклорні записи. – К.: Веселка, 1991. – 334 с.

Семінар 13

Художня проза Бориса Грінченка

1. Основні конфлікти і характери малої прози Б.Грінченка.
2. Твори про шахтарів («Панько», «Батько і дочка»).
3. Психологізм оповідань про дітей («Дзвоник», «Украла», «Ксеня» та ін.). Засоби психологізації персонажів.
4. Образ учителя в оповіданнях Б.Грінченка.

СРС для роботи у групах

Створити сторінку письменника у популярній соцмережі, використовуючи біографічні дані, цитати з творів, світлини тощо.

Література

1. Єфремов С. Борис Грінченко // Єфремов С. Історія українського письменства. – К., 1994. – С. 502-510.
2. Козар Л. П. Борис Грінченко як фольклорист: Автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. філол. наук. – К., 1997. – 24 с.
3. Ковбасенко Ю. Філологічний аналіз оповідання Бориса Грінченка "Украла" // Дивослово. – 1996. – № 2. – С.45-46.
4. Оліфіренко В. Дума і пісня. Джерела літературного краєзнавства. – Донецьк, 1993. – 184 с.
5. Погрібний А. Г. Борис Грінченко: Нарис життя і творчості. – К. : Дніпро, 1988. – 269 с.
6. Погрібний А. Г. Борис Грінченко в літературному русі кінця ХІХ - початку ХХ ст.: Питання ідейно-естетичної еволюції. – К. : Либідь, 1990. – 231 с.
7. Родіонова Н. Л. Етнографічна діяльність Бориса Грінченка : Автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. іст. наук (07.00.05) / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 2007. – 17 с.
8. Хропко В. Диліогія Бориса Грінченка з життя села: До вивчення творчості письменника в 10-му класі// Дивослово. – 1997. – № 2. – С.33-36.

Семінар 14

Українська поезія другої половини ХІХ століття:

І.Манжура, Я.Щоголів, П.Грабовський.

1. Жанрово-стильова своєрідність творчості І.Манжури.
2. Традиції і новаторство поезії Я.Щоголіва.
3. Провідні мотиви й образи творчості П.Грабовського.

Література

1. Бернштейн М. Д. Іван Манжура: Життя і творчість / М.Д. Бернштейн. – К.: Дніпро, 1977. – 188 с.
2. Березовський І. П. Іван Манжура: нарис життя і діяльності / І.П. Березовський. – К. : Вид-во АН УРСР, 1962. – 124 с.
3. Зеров М. «Непривітаний співець» (Я.Щоголів) / Микола Зеров // Твори: У 2 т. – К., 1990. Т.2. – 1990. – С.294-323.
4. Кисельов О. Павло Грабовський: Зб. ст. і матеріалів / Олексій Кисельов. – К. : Вид-во Акад. наук Укр. РСР, 1948. – 212 с.
5. Поважна В. М. Павло Грабовський: Семінарій / В. М. Поважна. - К. : Рад. шк., 1966. – 160 с.
6. Погрібний А. Г. Яків Щоголев: Нарис життя і творчості / А. Г. Погрібний. – К. : Дніпро, 1986.
7. Франко І. Павлові Грабовському / Іван Франко. Твори: В 50 т. – К. : Наукова думка, 1981. Т.34. – 1981. – С.366-367

СРС

- ☐ З'ясувати (письмово) вплив романтизму на творчість І.Манжури та Я.Щоголіва.

Семінар № 15

Поет Іван Франко: реаліст чи модерніст?

1. Поетична збірка «З вершин і низин»: структура і жанрова своєрідність. Патріотичні мотиви у збірці (цикли «Веснянки», «Україна»).

2. Джерела «ліричної драми» «Зів'яле листя», містифікації автора. Композиція збірки.
3. Модерністська концепція ліричного героя у збірці «Зів'яле листя». Мотиви нерозділеного кохання у віршах «Чого являєшся мені у сні?», «Ой ти, дівчино з горіха зерня...».
4. Народнопоетична символіка віршів «Червона калино, чого в лузі гнешся?», «Отсе тая стежечка...», «Зелений явір». «Ой ти, дубочку кучерявий...».
5. Критична рецепція збірки «Зів'яле листя»: полеміка Василя Щурата та Івана Франка.

СРС

Робота у групах

Підготуватися до диспуту „Твори І.Франка – народницько-реалістична чи модерністська література? Поділитися на чотири групи, кожна з груп подає свої аргументи у вигляді письмових тез з використання цитатного матеріалу з поетичних текстів І.Франка.

СРС

Індивідуальне завдання

Обрати один вірш зі збірки «Зів'яле листя», дібрати до нього музичний супровід, виконати мелодекламацію.

Література

1. Басс І. І. Іван Франко: Життєвий і творчий шлях. – К. : Наук. думка, 1983. – 455 с.
2. Білецький О. І. Іван Франко: Життя і творчість. – К. : Вид-во Акад. наук Укр. РСР, 1956. – 357 с.
3. Бовсунівська Т. Феноменологічна проекція збірки Івана Франка "Зів'яле листя" // Дивослово. – 1999 . – № 5. – С.2-7.
4. Горак Р. Іван Франко. – Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2004. – Кн. 4 : Університет, 2004. – 472 с.
5. Горак Р. Подув «Зів'ялого листя» // Літературна Україна. – 2004. – 25 берез. – С.4.
6. Дей О. І. Іван Франко: Життя і діяльність. – К. : Дніпро, 1981. – 355 с.
7. Дереворіз В. Інтимна лірика Івана Франка: Збірка поезій "Зів'яле листя" // Рідна школа. – 1999. – №1. – С.61-63
8. Логвиненко Н. Народнопоетична основа поезій збірки І.Франка «Зів'яле листя» // Українська література в загальноосвітній школі. – 1999. – № 4. – С.26-31.
9. Франкова криниця: Вивч. творчості І. Я. Франка в школі: Посіб. для вчителя / Л. М. Кіліченко, М. І. Гайдучок, О. Д. Гнідан та ін ; За ред. Л. М. Кіліченко. – К. : Рад. шк., 1991. – 286 с.
10. Тихолоз Б. С. Психодрама Івана Франка в дзеркалі рефлексійної поезії. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2005. – 178 с.

Семінар № 16

Художня проза Івана Франка

1. Шляхи естетизації автобіографічного матеріалу в оповіданнях «У кузні», «Грицева шкільна наука», «Малий Мирон» та ін.
2. Новела «Сойчине крило» як авантюрний твір.
3. Тема стосунків народу й інтелігенції в романі «Перехресні стежки». Образ Євгена Рафаловича.
4. Основні сюжетні лінії у творі.
5. Естетика модернізму в романі «Перехресні стежки».

Література

1. Басс І. І. Іван Франко: Життєвий і творчий шлях. – К. : Наук. думка, 1983. – 455 с.
2. Білецький О. І. Іван Франко: Життя і творчість. - К. : Вид-во Акад. наук Укр. РСР, 1956. – 357 с.
3. Дей О. І. Іван Франко: Життя і діяльність. – К.: Дніпро, 1981. – 355 с.
4. Каневська Л. "Простір страждання" Франкового героя-інтелігента (психолого-біографічний ракурс) // Слово і час. – 2003. – № 9. – С.44-53.
5. Каневська Л. "Чоловік не сам живе на світі, а з людьми": Художньо-психологічна концепція міжособистісних взаємин у романістиці Івана Франка // Дивослово. – 2004. – № 3. – С.55-58.
6. Ковальчук А. Художній простір як засіб психологізму: (на матеріалі "кримінальної прози" І.Франка) // Слово і час. – 2001. – №7. – С.73-77.
7. Ковальчук А. Еволюція поглядів І.Франка на психологію переступника // Київська старовина. – 2001. – № 4. – С.163-175.
8. Легкий М. З. Форми художнього викладу в малій прозі Івана Франка. – Львів, 1999. – 154 с.
9. Панченко В. Любов і боротьба Євгенія Рафаловича: (Повість І.Франка "Перехресні стежки") // Дивослово. – 1999. – № 9; 10. – С.32-37; 40-44.
10. Сабат Г. Франкова утопія досконалого "громадівства" // Слово і час. – 2003. – №5. – С.39-46.
11. Швець А. І. Злочин і катарсис: Кримінальний сюжет і проблема художнього психологізму в прозі Івана Франка. – Львів: Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка НАН України, 2003. – 235 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

Семінар № 17

Драма М.Старицького «Талан»

1. Відкриття теми театру в українській літературі.
2. Особливості конфлікту, проблематика твору.
3. Образи артисток Лучицької та Квятковської. Засоби характеротворення в драматичному творі.
4. Жанрова своєрідність драми М.Старицького «Талан».

СРС для роботи у групах

Підготувати рольову гру «Ток-шоу «Театр за лаштунками» за мотивами драми М.Старицького «Талан».

Література

1. Єфремов С. Розділ XII. 70-і роки. // Єфремов С. Історія українського письменства. – К., 1994. – С.471-474.
2. Комишанченко М. П. Михайло Старицький . – К. : Дніпро, 1968 . – 112 с.
3. Костенко Г.К. Драматичний жарт як жанр в українській літературі кінця XIX - початку XX століття : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.01 / Г. К. Костенко. - Одеса, 2015. – 16 с.
4. Левчик Н. Поезія М.П.Старицького (жанрові та образно-стильові особливості). – К., 1990.
5. Левчик Л. Історична проза М.Старицького: далекі образи – близькі ідеї // Слово і Час. – 1990. - № 12.
6. Новиков А. Творчість М.Старицького в контексті літературно-мистецького процесу доби // Українська мова і література в школі. – 2008. - № 4.
7. Сокирко Л. М. П. Старицький. Критико-біографічний нарис. – К., 1960.
8. Старицький М. Твори : у 8 т. – К., 1963-1965.
9. Франко І. Михайло Старицький // Твори: В 50-т. – К., 1982. – Т.33.

Семінар 18

Творчість М.Кропивницького

1. Тематика творчості М.Кропивницького.
2. Історія написання і видання драми «Дай серцю волю, заведе в неволю».
3. «Доки сонце зійде, роса очі виїсть»: система персонажів, засоби творення образів. Проблематика твору.
4. Жанрово-стильові риси творів М.Кропивницького.

Література

1. Кропивницький М. Л. Вибрані п'єси [вступ. ст. і прим. П.М. Сіренка]. – К.: Мистецтво, 1977. – 367 с.
2. Кропивницький М. Л. Вибрані твори [вступ. ст. О. Ф. Ставицького]. - Київ : Дніпро, 1967. – 512 с.
3. Киричок М.С. П'єса М.Л.Кропивницького "Дай серцеві волю, заведе у неволю" в українському літературному і театральному контексті другої половини ХІХ століття. Автореф. дис... к. філол. н. — Харків, 2005. – 17 с.
4. Киричок П.М. Марко Кропивницький: Нарис життя і творчості. – К.: Дніпро, 1985. – 156 с.
5. Корифеї українського театру: Матеріали про діяльність театру корифеїв. – К.: Мистецтво, 1982. – С.55-103.
6. Новиков А. «Скрутна доля» Марка Кропивницького // Українська мова і література в школі. – 2001. – №3. – С.81-83.
7. Новиков А. Тема національного відродження України в духовній спадщині М. Кропивницького // Дивослово. – 2001. – № 2. – С.17-19.
8. Українські дожовтневі письменники: збірник літ.-крит. матеріалів. – К.: Рад. школа, 1985. – С. 163-166.
9. Франко І.Я. ["Дай серцю волю, заведе в неволю"] // Зібрання творів: У 50 т. – Т.27. – К., 1980. – С.228-229.

СРС

- ❖ Визначити (письмово) проблематику драми М.Кропивницького «Дай серцю волю, заведе в неволю».

Семінар 19

Трагедія «Сава Чалий» І.Карпенка-Карого

1. Трагедія І.Карпенка-Карого «Сава Чалий»: фольклорна та історична основа.
2. Специфіка конфлікту твору.
3. Система персонажів.

Література

1. Дем'янівська Л. С. Іван Карпенко-Карий (І. К. Тобілевич): Життя і творчість: навч. посібник для філол. фак. вищих навч. закладів. – К.: Либідь, 1995. – 144 с.
2. Карасевич В. Образ Терентія Пузиря за комедією "Хазяїн" І.К.Карпенка-Карого // Українська література в загальноосвітній школі. – 2000. – №4. – С.33-36.
3. Пільгук І. І. Іван Карпенко-Карий (Тобілевич): [Біогр. повість] – К.: Молодь, 1976. – 295 с.
4. Стеценко Л. Ф. І. Карпенко-Карий (І. К. Тобілевич): Життя і творча діяльність . – К. : Держмузвидав, 1957. – 307 с.
5. Стеценко Л. І. Карпенко-Карий і його комедії. // Карпенко-Карий І. Вибрані твори. – К., 1989. – С.5-18.
6. Цибаньова О.С. Літопис життя і творчості І.Карпенка-Карого (І.К.Тобілевича). – К., 1967.
7. Чорній С. Карпенко-Карий і театр. – Мюнхен, Нью-Йорк, 1978.
8. Ярошевич І. А. Літературна рецепція сюжету про Саву Чалого і Гната Голого . – Донецьк : ДонНУ, 2003. – 106

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль І.

Українська література 1850-1860-х років

Тема 2. Марко Вовчок.

Створити у популярній соцмережі сторінку письменниці Марка Вовчка, наповнити її біографічними, літературними і літературознавчими матеріалами (листи, фотографії письменниці, її рідних, друзів, колег, фрагменти її творів, спогади про неї сучасників тощо).

Змістовий модуль II.
Українська література 1870-1890-х років

Тема 7. Створити «комікс» (серію зображень) до казки І.Франка зі збірки казок «Коли ще звірі говорили». Казка – за вибором.

Змістовий модуль III

Тема 13. М. Старицький

Прочитати комедію М.Старицького «За двома зайцями» і здійснити порівняльний аналіз цього літературного твору з однойменним кінофільмом. Порівняти: сюжетні колізії, система персонажів, характеристика героїв, мовлення героїв (діалоги, монологи) зображення Києва кінця 19 ст., ідейний зміст творів.

Таблиця 6.1

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль I. Українська література і критика 1860-х рр.			
<i>Тема 2. Марко Вовчок -4 год.</i>	Семінарське заняття, модульний контроль		III
Змістовий модуль II. Українська література і критика 1870-1890-х рр.			
<i>Тема 12. Іван Франко 4 год.</i>	семінарське заняття, модульний контроль	5	XIII
Змістовий модуль III Український театр і драматургія останньої третини XIX століття.			
<i>Тема 13. Михайло Старицький 4 год.</i>	семінарське заняття, модульний контроль	5	XIV
<i>12 год.</i>	<i>Разом: 15 балів</i>		

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Історія української літератури» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1	Відвідування лекцій	17	1	17
2.	Виконання самостійної роботи	10	3	30
3.	Робота на семінарському занятті (практичному) занятті, в т.ч. доповідь, дискусія, виступ, повідомлення, інтерактивна робота у групах	11	19	209
4.	Модульна контрольна робота	25	3	75
максимальна кількість балів 331				

Коефіцієнт: $331:60 = 5,51$

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі **методи контролю:**

оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, участі в диспутах; перевірка законспектованих літературознавчих матеріалів, контрольна модульна робота, оцінка за вірші, вивчені напам'ять, відповідь на екзамені, самоаналіз.

Таблиця 8.2

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно — відмінний рівень знань (умінь) у межах обов’язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре — достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов’язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок
C	75-81 балів	Добре — в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно — посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо — мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання — незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу — досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

18.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;

- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- лекційне заняття: проблемна та аналітична лекції;
- самостійна робота: робота у міні-групах, проектна діяльність, вивчення віршів напам'ять;
- індивідуальна робота: розв'язання проблемних завдань, підготовка доповідей, декламація, мелодекламація художніх творів.
- інтерактивні методи.

IX. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні підручники й посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комплект завдань для модульних контрольних робіт).

X. ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Українська література другої половини XIX століття: історичний і культурний контекст.
2. Урядові заборони і переслідування української культури в другій половині XIX століття. Валуєвський циркуляр. Емський указ.
3. Літературний процес 1850-1860-х років: основні стилі, жанри, теми.
4. Особливості розвитку української літератури в 1870-1890-х роках.
5. Становлення реалізму в українській літературі другої половини XIX століття.
6. Дискусія 1870-х років про шляхи розвитку української літератури.
7. М. Драгоманов про походження української літератури, україно-російські літературні зв'язки, огляд нової української літератури.
8. Основні засади народницького (критичного) реалізму в статті «Сьогочасне літературне прямовання» І. Нечуя-Левицького.
9. І. Франко про тенденції розвитку української і європейської літератури. «Науковий реалізм».
10. Збірка «Народні оповідання» Марка Вовчка: проблематика, поетика, жанрово-стильові особливості.
11. Суб'єктивна манера оповіді у творчості Марка Вовчка. Образ оповідача.
12. Тематика і персонажі повістей «Інститутка» та «Ігрушечка» Марка Вовчка:

порівняльний аналіз.

13. Новаторство повісті «Три долі» Марка Вовчка.
14. Повісті-казки Марка Вовчка: синтез романтичного і реалістичного.
15. Основні мотиви й образи поетичних творів Ю.Федьковича.
16. Жовнірська тема у творчості Ю.Федьковича.
17. Поема «Дезертир» у контексті творчості Ю.Федьковича.
18. Сильові особливості прози Ю.Федьковича.
19. Проблематика роману А.Свидницького «Люборацькі».
20. Сюжетно-композиційні особливості, персонажі роману А.Свидницького «Люборацькі».
22. Новаторство роману А.Свидницького «Люборацькі».
23. Фольклорно-етнографічна основа оповідань О.Стороженка.
24. Національне минуле в оповіданнях О.Стороженка.
25. Джерела повісті «Марко Проклятий» О.Стороженка. Авторська інтерпретація «мандрівного» сюжету.
26. Жанрові особливості повісті О.Стороженка «Марко Проклятий».
27. Традиції і новаторство Л.Глібова у жанрі байки.
28. Жанрова своєрідність лірики Л.Глібова.
29. Співомовки С.Руданського.
30. Інтимна лірика С.Руданського.
31. Проблематика повісті «Дві московки» І.Нечуя-Левицького.
33. Панорамне зображення українського життя у реалістичній прозі І.Нечуя-Левицького.
35. Роман «Хмари» І.Нечуя-Левицького: проблематика, характеристика персонажів. Тип «нової людини».
36. Роман «Над Чорним морем»: урбаністична тематика, проблематика, типологія персонажів.
36. Київ у творчості І.Нечуя-Левицького.
37. Традиції і новаторство ранньої творчості Панаса Мирного (на матеріалі оповідання «Лихий попутав», повісті «П'яниця»).
38. Жанрова своєрідність малої прози Панаса Мирного.
39. Історія створення роману «Хіба ревуть воли, як ясла повні?», участь у роботі І.Білика.
40. Сюжетно-композиційні особливості роману «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Панаса Мирного. Основні персонажі, засоби образотворення.
41. Роман «Повія» Панаса Мирного: історія створення, проблематика, композиція.
42. Психологізм роману «Повія» Панаса Мирного. Функція пейзажу у творі.
43. Тематика, проблематика, поетика малої прози Б.Грінченка.
44. Тематична і художня своєрідність малої прози Олени Пчілки.
46. Повість «Товаришки» Олени Пчілки: феміністична і народницька ідеї.
47. Основні мотиви лірики Я.Щоголева.

51. Загальна характеристика творчості І.Манжури.
52. Жанрова і художня своєрідність поезії П.Грабовського.
53. Розвиток українського театру і драматургії 1870-1890-х років.
54. Драматургія М.Старицького: основні теми, проблеми.
55. Художнє переосмислення фольклорного матеріалу в драмі М.Старицького «Ой, не ходи, Грицю, та й на вечорниці».
56. Історична драма М.Старицького «Оборона Буші»: тема, конфлікт. Образи Мар'яни та Антося.
58. Тематика драми М.Кропивницького «Доки сонце зійде, роса очі виїсть».
59. Драма М.Кропивницького «Дай серцю волю, заведе в неволю»: тема, конфлікт, образи твору.
61. Комедії І.Карпенка-Карого «Сто тисяч» і «Хазяїн»: проблематика.
62. Комедія «Мартин Боруля» І.Карпенка-Карого: проблематика, конфлікт.
63. Трагедія І.Карпенка-Карого «Сава Чалий»: історичні і фольклорні джерела.
64. Збірка І.Франка «З вершин і низин»: специфіка змісту, структури.
65. Художня своєрідність циклу «Веснянки» І. Франка.
66. Новаторство І.Франка у жанрі сонету.
67. Збірка І.Франка «Зів'яле листя»: специфіка жанру, композиції. Образ ліричного героя.
68. Ідейно-тематичне спрямування збірки І.Франка «Мій ізмарагд».
69. Ідейний зміст поеми І.Франка «Іван Вишенський».
70. Проблема вождя і народу в поемі І.Франка «Мойсей».
71. Психологізм роману «Перехресні стежки» (або «Лель і Полель») І.Франка.
72. Автобіографізм оповідань І.Франка про дітей і школу. Розкриття дитячої психології.
75. Літературно-критична діяльність І.Франка, значення його праці «Із секретів поетичної творчості».

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Історія української літератури ХІХ ст.: підручник для студ. філол.спец. : у 2-х кн. / [заг. ред. М.Жулинського]. – К.: Либідь, 2006. Кн. 2 : Література 60- 90-х років. – 2006. – 712 с.
2. Історія української літератури ХІХ ст.: підручник для студ. філол.спец. : у 3-х кн. / [заг. ред. М.Яценка]. – К.: Либідь, 1996. Кн. 2: Література 1860- 90-х років. – 1996. – 712 с.

3. Історія української літератури. Кінець XIX – початок XX ст.: у 2 кн. : підручник / [заг. ред. О. Гнідан]. – Кн. 2. – К.: Либідь, 2006. – 496 с.

4. Історія української літературної критики та літературознавства. Хрестоматія. У 3-х кн. Кн.2. – К., 1998.

Додаткова література

1. Гаєвська Н. М. Вивчення творчості П. А. Грабовського у школі. – К., 1989
2. Галета О.І. Антологія як спосіб репрезентації української літератури кінця XIX - початку XXI століття : автореф. дис. ... д-ра філол. наук : 10.01.06, 10.01.01 / О. І. Галета. – Львів , 2015. – 40 с.
3. Горак Р. Твого ім'я не вимовлю ніколи. Повість-есе про Івана Франка / Роман Горак. — К. : Видавничий центр «Академія», 2008.
4. Даніш М., Неврлий М. Іван Франко: життя і творчість. – Пряшев, 2010.
5. Дей О. І. Іван Франко: Життя і діяльність / О. І. Дей. – К. : Дніпро, 1981. – 355 с.
6. Денисюк І. Розвиток української малої прози XIX – поч. XX ст. / Іван Денисюк. – К., 1999. – 470 с.
7. Деркач Б. А. Леонід Глібов. Життя і творчість. – К., 1982
8. Дем'янівська Л. С. Михайло Петрович Старицький // М. Старицький. Вибр. Твори: В 6т. Т.6. – К., 1989
9. Дем'янівська Л. С. Іван Карпенко-Карий (І. К. Тобілевич) : Життя і творчість. – К., 1995
10. Зборовська Н. Український світ у творчості Нечуя-Левицького: гендерний підхід // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2000. – № 5. – С. 54-64.
11. Іван Франко. Зів'яле листя: тексти, матеріали, дослідження. Львів, 2007. – 425 с.
12. Іщук А. Олекса Стороженко // Стороженко О. Твори: В 2 т. – К., 1957. Т.1
13. Іванченко Р. С. Іван Нечуй-Левицький. Нарис життя і творчості. – К., 1980
14. Івашків В. Українська романтична драма 30-80-х років XIX ст. – К., 1990.
15. Киричок П. М. Марко Кропивницький. Літературний портрет. – К., 1985
16. Киричок М.С. П'єса М.Л.Кропивницького "Дай серцеві волю, заведе у неволю" в українському літературному і театральному контексті другої половини XIX століття. Автореф. дис... к. філол. н. — Харків, 2005. – 17 с.
17. Костенко К.Г. Драматичний жарт як жанр в українській літературі кінця XIX - початку XX століття : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.01 / Г. К. Костенко. - Одеса, 2015. – 16 с.
18. Крутікова Н. Є. Творчість І. С. Нечуя-Левицького (Статті та матеріали). – К., 1962
19. Коржупова А. Юрій Федькович. Літературний портрет. – К., 1963

20. Лесик В. Із спостережень над ритмікою поезії Якова Щоголева. Питання художньої майстерності. – Львів, 1958.
21. Левчик М. В. Поезія М. П. Старицького. Жанрові та образно-стильові особливості. – К., 1990
22. Лобач-Жученко Б. Б. Літопис життя і творчості Марка Вовчка. – К., 1969. Вип.1; 1986.
23. Міщук Р. Українська оповідна проза 50-60-х років XIX ст.. – К., 1978.
24. Нахлік Є. С. Українська романтична проза 20-60рр. XIX ст. – К., 1988
25. Недзвідський А. В. Марко Вовчок. Семінарії. – К., 1981.
26. Погрібний А. Г. Борис Грінченко. Нарис життя і творчості. – К., 1988
27. Погрібний А. Зорі немеркнучої спалах (Марко Вовчок) // Погрібний А. Літературні явища і з'яви. – К., 2007.
28. Погрібний А. Г. Яків Щоголев. Літературний портрет. – К., 1986
29. Родіонова Н. Л. Етнографічна діяльність Бориса Грінченка : Автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. іст. наук (07.00.05) / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 2007. – 17 с.
30. Сиваченко М., Деко О. Леонід Глібов. Дослідження. Матеріали. – К., 1969
31. Сиваченко М. Історія створення роману "Хіба ревуть воли, як ясла повні?". – К., 1957;
32. Сиваченко М. Панас Мирний. Корифей української прози. – К., 1967
33. Сиваченко М. Є. Студії над гуморесками Степана Руданського. – К., 1995. – 448 с.
34. Тарнавський М. Нечуваний Нечуй. Реалізм в українській літературі. — К.: Laurus, 2016. — 400 с.
35. Тихолоз Б. Психодрама Івана Франка в дзеркалі рефлексійної поезії: Студії / Богдан Тихолоз; Художник В. Мельник. — Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2005. — 180 с., іл. — (Франкознавча серія. Вип. 7).
36. Тихолоз Б. Ерос versus Танатос (філософський код «Зів'ялого листя») / Богдан Тихолоз; Передм. Л. Сеника. — Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2004. — 89 с. — (Серія: «Дрібненька бібліотека». Ч. 11).
37. Три долі: Марко Вовчок в українській, російській та французькій літературі / упор. В. Агеєва. – К., 2002.
38. Франко. Перезавантаження / упоряд. : Б. Тихолоз, А. Беницький. — Дрогобич : Коло, 2013. – 276 с.
39. Франко І. З останніх десятиліть XIX ст. Твори: В 50 т. – К., 1984. Т.41.
40. Франко І. Павлові Грабовському. Твори: В 50 т. – К., 1981. Т.34.
41. Франко І. Михайло Старицький. Твори: В 50 т. – К., 1982. Т.33.
42. Франко І. Іван Тобілевич (Карпенко-Карий). Твори: В 50 т. – К., 1982. Т.37.
43. Франкова криниця: Вивчення творчості І. Я. Франка в школі: Посібник для вчителя / Л. М. Кіліченко, М. І. Гайдучок, О. Д. Гнідан та ін ; За ред. Л. М. Кіліченко.

– К. : Рад. шк., 1991. – 286 с.

49. Чижевський Д. Реалізм в українській літературі. – К., 1999.

50. Чижевський Д. Історія української літератури (від початків до доби реалізму). – Тернопіль, 1994.

51. Шалата М. Й. Юрій Федькович. Життєвий і творчий шлях. – К., 1969.

52. Шевченко З. Панас Мирний: спроба сучасного прочитання життєвого і творчого шляху письменника // Дивослово. – 2001. – №12. – С.45-48.

53. Шемчук В. Панас Мирний : Відоме й невідоме; Передм. М. Степаненка. – Полтава: Рік, 1999. – 54 с.

54. Шкандрій М. В обіймах імперії. Російська і українська літератури новітньої доби. – К., 2004.

Художні тексти

- **Марко Вовчок**

Оповідання «Ледащиця», «Горпина», «Козачка», «Два сини», «Максим Гримач»,

Повісті: «Три долі», «Ігрушечка».

Казки: «Девять братів і десята сестриця Галя», «Кармелюк».

- **Юрій Федькович**

Вірші.

Поема «Дезертир».

Оповідання «Люба-згуба», «Серце не навчити», «Штефан Славич», «Три як рідні брати», «Сафат Зінич».

- **Олекса Стороженко**

Оповідання (2 – за вибором): «Вчи лінивого не молотом, а голодом», «Кіндрат Бубненко-Швидкий», «Закоханий чорт», «Чортова корчма», «Межигорський дід», «Вуси», «Голка».

Повість «Марко Проклятий» .

- **Леонід Глібов**

Байки, поезії.

- **С.Руданський**
Поезії.
- **Іван Нечуй-Левицький**
Романи «Хмари» або «Над Чорним морем»
Повісті (1- за вибором): «Дві московки», «Старосвітські батюшки та матушки».
Оповідання: «Баба Палажка і баба Параска».
Стаття «Сьогочасне літературне прямування».
- **Панас Мирний**
Оповідання: «Лихий попутав».
Роман «Повія».
- **Олена Пчілка**
Повість «Товаришки».
Оповідання: «Чад», «Біла кицька», «Півтора оселедця», «Артишоки».
Поезії.
- **Борис Грінченко**
Оповідання: «Олеся», «Без хліба», «Дзвоник», «Екзамен», «Панько», «Батько та дочка».
○ Цикл статей «Листи з України Наддніпрянської».
- **Яків Щоголев**
○ Поезії
- **Іван Манжура**
Поезії
- **Павло Грабовський**
○ Поезії.
- **Михайло Старицький**
Драматичні твори (1- за вибором): «Ой не ходи, Грицю, та й на вечорниці», «Оборона Буші», «Талант», «За двома зайцями».
Поезії.
- **Марко Кропивницький**
Драматичні твори (1- за вибором): «Дай серцю волю, заведе в неволю», «Доки сонце зійде, роса очі виїсть».
- **Іван Карпенко-Карий:**
Драматичні твори: «Сава Чалий».
- **Іван Франко**
Поезії.
Поеми: «Мойсей», «Смерть Каїна», «Іван Вишенський».
Оповідання: «Сойчине крило», «Грицева шкільна наука», «У кузні», «Ріпник», «Добрий заробок», «Свинська конституція».
Роман: «Перехресні стежки».
Стаття «Література, її завдання і найважливіші ціхи», трактат «Із секретів

поетичної творчості».

Періодичні видання:

- <http://www.vsesvit-journal.com> «Всесвіт»;
- <http://www.day.kiev.ua> «День»;
- <http://www.umoloda.kiev.ua/> «Україна молода»;
- <http://www.dt.ua> «Дзеркало тижня»;
- <http://dyvoslovo.com.ua> «Дивослово»;
- <http://www.dnipro-ukr.com.ua> «Дніпро»;
- <http://www.kalmiyus.h1.ru> «Кальміус»;
- <http://korrespondent.net/> «Кореспондент»;
- <http://www.krytyka.kiev.ua> «Критика»;
- <http://courier.at.ua/> «Кур'єр Кривбасу»;
- <http://litukraina.kiev.ua/> «Літературна Україна»;
- <http://slovoichas.in.ua/> «Слово і час».

Робоча програма навчального курсу

«Історія української літератури і літературної критики

(друга половина XIX століття)»

Укладач: Хамедова Ольга Анатоліївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури і компаративістики Київського університету імені Бориса Грінченка